

MANUAL DE PRÀCTIQUES CLÍNiques DEL GRAU D'INFERMERIA Estades Clínicas I

M.ª Antonia Martínez Momblan (dir.)

Departament d'Infermeria Fonamental
i Medicoquirúrgica

MANUAL DE PRÀCTIQUES CLÍNIQUES DEL GRAU D'INFERMERIA Estades Clínicas I

M.ª Antonia Martínez Momblan (dir.)

Amb la col·laboració de:
Sergio Alonso Fernández
Luis Basco Prado
Javier Colina Torralva
Laura de la Cueva Ariza
Pilar Delgado-Hito
Montserrat Fabra Gensana
Ana Belén Fernández Cervilla
Elena Maestre González
Ángeles Melero García
Marta Romero García

Departament d'Infermeria Fonamental
i Medicoquirúrgica

Índex

1. PREÀMBUL	9
2. INTRODUCCIÓ	11
3. OBJECTIUS	13
4. ÀMBITS	15
5. CALENDARI ACADÈMIC	19
5.1. Calendari de docència i responsables.....	19
5.2. Calendari d'avaluació i de vacances.....	20
6. PRÀCTIQUES INTERNACIONALS I NACIONALS	21
7. CONTINGUT	23
7.1. Definició de competències.....	23
7.2. Grups de competències.....	23
7.3. Competències en les assignatures.....	24
8. AGENTS QUE INTERVENEN EN LES PRÀCTIQUES CLÍNiques	25
8.1. Introducció.....	25
8.2. Components i funcions de l'equip docent.....	25
8.2.1. Professor responsable de l'assignatura.....	25
8.2.2. Tutor acadèmic.....	25
8.2.3. Coordinador de l'àrea de docència del centre assistencial.....	26
8.2.4. Tutor institucional o d'empresa.....	27
8.2.5. Estudiant.....	28
9. METODOLOGIA DOCENT	31
10. AVALUACIÓ	33
11. OFERTA, DIFUSIÓ, SOL·LICITUD I ADJUDICACIÓ	35
11.1. Oferta.....	35
11.2. Difusió.....	35
11.3. Sol·licitud.....	35
11.4. Adjudicació.....	36
12. PLA DOCENT D'ESTADES CLÍNiques I	37
12.1. Definició.....	37
12.2. Objectius.....	37
12.2.1. Referits a coneixements.....	37
12.2.2. Referits a habilitats i destreses.....	37
12.2.3. Referits a actituds, valors i normes.....	38

12.3.	Àmbit.....	38
12.4.	Competències específiques i transversals.....	38
12.5.	Calendari acadèmic.....	40
12.6.	Blocs temàtics.....	40
12.6.1.	Bloc temàtic I: habilitats clíniques.....	40
12.6.2.	Bloc temàtic II: pràctiques clíniques.....	41
12.6.3.	Bloc temàtic III: seminaris.....	44
12.7.	Sistema d'avaluació.....	49
12.7.1.	Bloc temàtic I: habilitats clíniques.....	49
12.7.2.	Bloc temàtic II: pràctiques clíniques.....	49
12.7.3.	Bloc temàtic III: seminaris.....	50
12.8.	Requisits mínims per poder ser avaluat.....	51
12.8.1.	Habilitats clíniques.....	51
12.8.2.	Pràctiques clíniques.....	51
12.8.3.	Seminaris.....	52
12.9.	Revaluació.....	52
12.10.	Avaluació única.....	52
12.11.	Revisió d'examen.....	52
13.	DOCUMENTS.....	53
13.1.	Programes de mobilitat internacional per a estudiants de la UB.....	53
13.2.	Assegurança escolar: vacunacions i profilaxi.....	53
13.3.	Protocol en cas d'incidència d'un estudiant en les pràctiques.....	53
13.3.1.	Comunicat d'incidències.....	54
13.4.	Assegurança escolar obligatòria i assegurança escolar voluntària.....	54
13.4.1.	Assegurança escolar obligatòria.....	54
13.4.2.	Assegurança escolar voluntària.....	56
13.5.	Normes d'ús de l'uniforme i de presentació personal de l'estudiant.....	56
13.5.1.	Uniforme.....	56
13.5.2.	Presentació personal.....	57
13.5.3.	Material obligatori durant les pràctiques.....	57
13.6.	Assistència a les pràctiques clíniques, sol·licitud de permisos i recuperació de pràctiques.....	57
13.7.	Certificat de delictes de naturalesa sexual.....	57
13.7.1.	Procediment per sol·licitar el certificat.....	58
13.8.	Directrius per a una conducta professional i ètica.....	59
13.9.	Pla docent de l'assignatura Estadística Clínica I.....	59
13.10.	Protocol per a la prevenció, la detecció i l'actuació en situacions d'assetjament sexual per raó de sexe o d'orientació sexual.....	59
13.11.	Normativa de pràctiques externes dels estudiants de la Universitat de Barcelona....	59
13.11.1.	Drets de l'estudiant.....	60
13.11.2.	Deures de l'estudiant.....	61
13.12.	Compromís de confidencialitat de l'estudiant.....	61
13.13.	Normativa de permanència de la Universitat de Barcelona per a estudiants que cursen graus i màsters universitaris.....	62
14.	ANNEXOS.....	63
	Annex I. Conveni marc de cooperació educativa de pràctiques acadèmiques externes dels estudiants de la Universitat de Barcelona en entitats col·laboradores.....	63

Annex II. Enquesta del nivell de satisfacció dels estudiants	66
Annex III. Enquesta del nivell de satisfacció dels tutors acadèmics	67
Annex IV. Guia del diari reflexiu	68
Annex V. Model de diari reflexiu per a l'estudiant	70
Annex VI. Rúbrica criteris d'avaluació diari reflexiu	72
Annex VII. Guia de valoració de les catorze necessitats bàsiques d'un adult sa	74
Annex VIII. Rúbrica de criteris d'avaluació del procés infermer ECI.....	86
Annex IX. Guia aliments saludables.....	88
Annex X. Freqüència de consum.....	90
Annex XI. Rúbrica de criteris d'avaluació de l'enquesta alimentària	92
Annex XII. Fitxa del fàrmac	93
Annex XIII. Rúbrica de criteris d'avaluació del seminari de farmacologia ECI	94
Annex XIV. Rúbrica per avaluar el diari reflexiu.....	96
Annex XV. Activitats d'aprenentatge vinculades als seminaris.....	99

1. PREÀMBUL

La nova ordenació dels ensenyaments universitaris oficials establerta en el Reial decret (RD) 1393/2007, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments universitaris oficials, l'Estatut de l'estudiant universitari (reials decrets 1791/2010 i 1707/2011) i el Reial decret 592/2014, pel qual es regulen les pràctiques acadèmiques externes dels estudiants universitaris, publicat en el BOE del 13 de juliol de 2014, estableixen un nou context que fa necessàries una revisió i una actualització del marc general que regeix les pràctiques acadèmiques externes.

L'objecte d'aquest marc normatiu és regular la realització de les pràctiques acadèmiques externes dels estudiants de la Universitat de Barcelona (UB) que estiguin cursant estudis oficials del grau d'Infermeria.

Les pràctiques acadèmiques externes constitueixen una activitat formativa que té com a objectiu aplicar i complementar els coneixements adquirits durant la formació acadèmica i afavorir així l'adquisició de competències, preparant l'estudiant per a l'exercici de l'activitat professional, facilitant-li l'accés al món laboral i fomentant la seva capacitat emprenedora.

Per poder dur a terme les pràctiques curriculars, els estudiants han de complir els requisits següents:

Requisits obligatoris

- 1) Estar matriculat en l'assignatura corresponent a l'ensenyament.
- 2) No tenir cap relació laboral amb l'empresa o institució en la qual es realitzen les pràctiques, llevat dels casos degudament justificats, valorats i aprovats pel responsable del centre de la UB. No obstant això, en cas que siguin autoritzades, s'han de dur a terme en un horari no coincident amb el laboral (RD 1707/2011, de 18 de novembre).

Requisits recomanables

L'estudiant ha de conèixer el pla docent de l'assignatura, que és un document on es concreten els continguts i les característiques que formen el pla de treball de les pràctiques, de manera que assegurin l'adquisició de les competències que integren les diferents assignatures del pràcticum.

2. INTRODUCCIÓ

El grau d'Infermeria té com a objectiu capacitar els estudiants amb formació científica i actitud crítica, reflexiva i humanista per valorar, identificar, actuar i avaluar les necessitats de salut i de cures de les persones, les famílies i la comunitat.

Les pràctiques clíniques són un component important del pla d'estudis de la Universitat de Barcelona. En el grau d'Infermeria, els estudiants cursen un total de 84 crèdits ECTS (*European Credit Transfer System*) de pràctiques clíniques, que representen el 35 % del total de crèdits del grau i equivalen a 2.100 hores de la matèria Pràcticum. Les assignatures de pràctiques clíniques d'aquest grau es divideixen en dos blocs: Estades Clíniques, amb un total de 54 crèdits ECTS, i Pràcticum, amb 30 crèdits ECTS.

A continuació s'especifica el desenvolupament de cadascuna de les assignatures de pràctiques clíniques. Les dates d'inici i finalització de les matèries es concreten a cada curs, d'acord amb el calendari acadèmic de la UB.

Taula 1. Assignatures de pràctiques clíniques del grau d'Infermeria.

Assignatures	ECTS	Períodes	Tipus
Estades Clíniques I	12	Anual	PR-Pràctiques
Estades Clíniques II	24	Anual	PR-Pràctiques
Estades Clíniques III	18	Anual	PR-Pràctiques
Pràcticum	30	2n semestre	PR-Pràctiques

La trajectòria de l'equip docent de l'Escola d'Infermeria s'ha centrat a formar professionals de la infermeria amb sòlids coneixements científics, humanístics i valors ètics que els permetin desenvolupar competències assistencials, docents, de gestió i de recerca pròpies de la professió, en el context d'un equip interdisciplinari, per contribuir, d'aquesta manera, a la millora de la salut i la qualitat de vida de les persones (UB, 2014). La formació tutoritzada es completa en diversos centres hospitalaris, d'atenció primària, socio-sanitaris, de salut mental i d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR), la majoria dels quals estan vinculats a l'Institut Català de la Salut (ICS).

L'activitat en els centres assistencials té com a objectiu que els estudiants:

- Realitzin les assignatures de pràctiques clíniques i d'aquesta manera posin en pràctica els coneixements impartits a l'aula i els apresos amb la metodologia educativa de la simulació.
- Coneguin i explorin les diferents realitats assistencials del nostre entorn, per tal d'orientar-se cap a la inserció laboral i la formació postgraduada.

La distribució de les assignatures de pràctiques clíniques durant tot el grau d'Infermeria és la següent.

- **Estades Clínicas I (12 ECTS):** es duen a terme al llarg del segon curs. Aquestes pràctiques clíniques estan orientades a l'atenció de les persones adultes hospitalitzades i es desenvolupen en l'àmbit hospitalari, principalment en unitats de medicina interna i cirurgia. El pla docent inclou pràctiques de simulació, habilitats clíniques de procediments i tècniques, pràctiques directes als hospitals, treball tutelat i seminaris de pràctica reflexiva.
- **Estades Clínicas II (24 ECTS):** es duen a terme al llarg del tercer curs. Aquestes pràctiques clíniques estan orientades a l'atenció de les persones adultes hospitalitzades, principalment en unitats de medicina interna, cirurgia, traumatologia, cardiologia, nefrologia, pneumologia, etc. El pla docent inclou pràctiques clíniques, treball tutelat i seminaris de pràctiques reflexives.
- **Estades Clínicas III (18 ECTS):** es duen a terme al llarg del tercer curs. Aquestes pràctiques clíniques estan orientades a l'atenció comunitària i en els àmbits d'atenció terciària i atenció primària. El pla docent inclou pràctiques clíniques, treball tutelat i seminaris de pràctiques reflexives.
- **Pràcticum (30 ECTS):** es duen a terme en el segon semestre del quart curs. Aquestes pràctiques estan orientades a l'atenció especialitzada i en els àmbits hospitalari, comunitari i sociosanitari. En aquestes activitats es té cura de persones en qualsevol etapa del cicle vital i en situacions de diferent complexitat. El pla docent inclou pràctiques de simulació, treball tutelat, pràctiques clíniques i seminaris de pràctica reflexiva.

Taula 2. Distribució de les assignatures de pràctiques clíniques en el grau d'Infermeria.

1r any		2n any		3r any		4t any	2n semestre
1r semestre	2n semestre	1r semestre	2n semestre	1r semestre	2n semestre	1r semestre	
Anatomia Humana 6 cr.	Bioquímica i Nutrició 6 cr.	Farmacologia Clínica 6 cr.	Infermeria Gerontològica 6 cr.	Infermeria Clínica II 9 cr.			TFG 6 cr.
Fisiopatologia 15 cr.		Iniciació a la Metodologia Científica, Documentació i TIC 6 cr.	Infermeria de Salut Pública i Comunitària 6 cr.	Infermeria Comunitària 9 cr.		Gestió d'Infermeria 6 cr.	Pràcticum 30 cr.
Ciències Psicosocials Aplicades a la Salut 9 cr.		Ètica i Legistlació en Infermeria 6 cr.	OT 3 cr.	Estades Clínicas II 24 cr.		Infermeria de la Infància i l'Adolescència 6 cr.	
Fonaments Històrics, Teòrics i Metodològics 12 cr.		Infermeria Clínica I 12 cr.		OT 3 cr.		Infermeria de la Salut Sexual i Reproductiva 6 cr.	
Fisiologia 6 cr.	Instruments dels Estudis de la Salut 6 cr.	Estades Clínicas I 12 cr.		Estades Clínicas III 18 cr.		Infermeria de Salut Mental 6 cr.	

Formació bàsica
Obligatòries
Optatives (OT)
Treball final de grau (TFG)

Titulació de 240 crèdits
30 crèdits per semestre

3. OBJECTIUS

Les pràctiques clíniques han de servir per:

- a)* Adquirir les competències específiques i les competències transversals que consten en el pla docent de l'assignatura.
- b)* Afavorir la vinculació entre la teoria i la pràctica durant el procés d'aprenentatge.
- c)* Facilitar la incorporació de l'alumnat als diferents centres i entorns hospitalaris reals, per tal d'aconseguir una experiència pràctica que faciliti la progressió competencial en les diferents assignatures de pràctiques clíniques.
- d)* Fomentar la responsabilitat, els valors i la conducta ètica durant la realització de les pràctiques clíniques.
- e)* Afavorir el pensament reflexiu durant la realització de les pràctiques clíniques, tant en les unitats com en els diferents seminaris i tallers d'habilitats clíniques.

4. ÀMBITS

Les pràctiques es poden fer en 11 centres hospitalaris i 47 centres d'atenció primària (CAP) amb els quals la UB té establerts convenis de pràctiques clíniques, més 4 unitats d'ASSIR.

Conveni marc amb institucions sanitàries

- ICS:
  - Hospital Universitari de Bellvitge
  - Hospital de Viladecans
  - Hospital Germans Trias (Campus Can Ruti)
  - Institut Català d'Oncologia (ICO) Duran i Reynals
  - CAP, ASSIR
- Hospital Clínic i Provincial de Barcelona
- Hospital Sant Joan de Déu
- Badalona Serveis Assistencials
- Consorci Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell
- Hospital Universitari Sagrat Cor-Grupo Quirónsalud
- Consorci Sanitari Integral:
  - Hospital General de l'Hospitalet
  - Hospital de Sant Joan Despí Moisès Broggi
  - Centre d'Atenció Integral Hospital Dos de Maig
  - Centres d'atenció primària de Barcelona i l'Hospitalet
  - Centres de rehabilitació de l'Hospitalet i Font Santa
  - Hospital Sociosanitari de l'Hospitalet
  - Residències de l'Hospitalet
- Consorci Sanitari del Maresme (Hospital de Mataró)
- Hospital Universitari Mútua de Terrassa
- Fundació Hospital de l'Esperit Sant
- Benito Menni, Complex Assistencial en Salut Mental
- Fundació Sanitària Mollet
- Hospital Plató

Conveni marc amb centres d'atenció primària

Àmbit d'atenció primària	Centres d'atenció primària
Barcelona ciutat	CAP Carles Ribas CAP La Marina CAP Bordeta-Magòria CAP Manso. Poble-sec CAP Manso. Sant Antoni CAP Manso. Via Roma CAP Manso. Universitat CAP Montnegre CAP Numància CAP Adrià. Sant Elies-Marc Aureli CAPI ¹ Barcelona Esquerra
DAP² Metropolitana Nord	CAP Llefia (Badalona) CAP Santa Perpètua de Mogoda CAP Vilassar de Mar CAP El Fondo-Barri Llatí
DAP Metropolitana Sud	CAP Abrera CAP Bellvitge CAP Can Vidalet (Esplugues de Llobregat) CAP Camps Blancs (Sant Boi de Llobregat) CAP Castelldefels CAP Centre I (l'Hospitalet de Llobregat) CAP Centre II l'Emigrant (l'Hospitalet de Llobregat) CAP Gavarra (Cornellà de Llobregat)
Altres	CAP Les Planes (Sant Joan Despí) CAP Lluís Millet (Esplugues de Llobregat) CAP Jaume Soler. Can Moritz (Cornellà de Llobregat) CAP Martí Julià (Cornellà de Llobregat) CAP Martorell Urbà CAP Molins CAP Pallejà CAP Prat 1. Ramona Via CAP Prat 2. 17 de setembre CAP Sant Andreu de la Barca CAP Sant Feliu Rambla CAP Sant Feliu El Pla CAP Santa Eulàlia Sud CAP Santa Eulàlia Nord CAP Gornal CAP Sant Ildefons (Cornellà de Llobregat) CAP Sants CAP Sant Josep (l'Hospitalet de Llobregat) CAP Vilanova 1. Sant Joan CAP Vilanova 2. Jaume I CAP Sitges CAP Garraf Rural (Roquetes) CAP Vinyets (Sant Boi de Llobregat) CAP Vilafranca del Penedès

1 CAPI: centre d'atenció pediàtrica integral.

2 DAP: direcció d'atenció primària.

Conveni marc amb ASSIR

- ASSIR Dreta – CAP Pare Claret
- ASSIR Muntanya Barcelona
- ASSIR Delta Llobregat
- ASSIR Maresme-Mataró

Les pràctiques clíniques es formalitzen mitjançant la signatura d'un conveni marc de cooperació educativa per a la realització de pràctiques acadèmiques externes en entitats col·laboradores (annex I).

5. CALENDARI ACADÈMIC

5.1. Calendari de docència i responsables

El calendari de docència de les diferents assignatures de pràctiques clíniques es fa públic durant el mes de juny i es difon a través del web de l'Escola d'Infermeria, distribuït de la manera següent:

Estades Clíniques I

Coordinadora: Ana Belén Fernández Cervilla, abfernandez@ub.edu

Primer període

Habilitats clíniques: del setembre al novembre

Pràctiques clíniques: del novembre al desembre

Segon període

Habilitats clíniques: del setembre al novembre

Pràctiques clíniques: del gener al març

Tercer període

Habilitats clíniques: del novembre al gener

Pràctiques clíniques: del març a l'abril

Quart període

Habilitats clíniques: del novembre al gener

Pràctiques clíniques: de l'abril al juny

Estades Clíniques II

Coordinador: Luis Ramón Basco Prado, luisbasco@ub.edu

Primer període

Pràctiques clíniques: de l'octubre al gener

Segon període

Pràctiques clíniques: del febrer al maig

Estades Clíniques III

Coordinadora: Montserrat Solà Pola, montsesolap@ub.edu

Primer semestre: de l'octubre al gener

Segon semestre: del febrer al maig

Pràcticum

Coordinadora: M. Lourdes Bernuz Cámara, lbernuz@ub.edu

Setè semestre (període especial amb autorització necessària de la cap d'estudis)

- Primer període: del setembre al novembre
- Segon període: del novembre al gener

Vuitè semestre

- Primer període: del febrer a l'abril
- Segon període: de l'abril al juny

5.2. Calendari d'avaluació i de vacances

Els calendaris d'avaluació i de vacances són al web de l'Escola d'Infermeria, en l'enllaç següent: <http://www.ub.edu/infermeria/infermeria/calendariacademicgrau.htm>.

6. PRÀCTIQUES INTERNACIONALS I NACIONALS

En relació amb la mobilitat internacional, l'Escola d'Infermeria de la Universitat de Barcelona ofereix als estudiants la possibilitat d'accedir al Programa Erasmus+ Estudis i a altres programes. Gran part dels intercanvis que es realitzen anualment impliquen assignatures de caràcter clínic, com ara Estadets Clíniques II i III i el Pràcticum. Això permet als estudiants conèixer altres entorns culturals i contextos sanitaris i, alhora, viure una experiència personal i acadèmica diferent i única.

Les convocatòries del Programa Erasmus+ Estudis i d'altres de mobilitat internacional es comuniquen a través de l'Oficina de Mobilitat i Programes Internacionals (OMPI) i les sessions organitzades per l'Oficina de Relacions Internacionals (ORI) de l'Escola, normalment entre els mesos d'octubre i novembre. Cal tenir present que el procés de sol·licitud i selecció dels aspirants es realitza el curs anterior al que es fa l'intercanvi.

Els requeriments per poder fer pràctiques clíniques a l'estranger en el context d'Europa són molt similars als vigents en el nostre entorn; per exemple, la necessitat d'estar al dia de les vacunes i proves com el text de Mantoux. Tot i això, alguns països poden sol·licitar proves complementàries, com ara el test de MRSA.

Per a més informació, l'estudiant pot apropar-se a l'ORI (3a planta del Pavelló de Govern) o bé pot sol·licitar-la a l'adreça de correu electrònic: nursingsocrates@ub.edu.

La responsable actual dels intercanvis en l'àmbit internacional és la Dra. Montserrat Solà Pola.

En l'àmbit nacional, el Sistema d'Intercanvi entre Centres Universitaris Espanyols (SI-CUE) és un programa de mobilitat acadèmica establert per la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles.

Mitjançant aquest programa, els estudiants d'universitats espanyoles poden realitzar part dels estudis en qualsevol de les altres universitats espanyoles amb les quals el seu centre tingui establert un conveni, amb la garantia de reconeixement acadèmic i d'aprofitament, així com d'adequació al seu perfil curricular.

La persona responsable dels intercanvis en l'àmbit nacional és la coordinadora de la titulació, la Dra. Rosa M. Rozas (cap d'estudis del grau d'Infermeria).

7. CONTINGUT

7.1. Definició de competències

Les competències del grau d'Infermeria de la UB posseeixen la mateixa estratificació que el projecte Tuning (2003, 2006) i el llibre blanc d'infermeria de l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació (ANECA) (2004). La classificació, per tant, s'estableix en competències genèriques o transversals i competències específiques.

La competència és «la actitud para enfrentar eficazmente una familia de situaciones análogas, movilizando a conciencia y de manera a la vez rápida, pertinente y creativa, múltiples recursos cognitivos: saberes, capacidades, microcompetencias, informaciones, valores, actitudes, esquemas de percepción, de evaluación y de razonamiento».¹

L'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) incorpora un canvi paradigmàtic important, atès que es passa d'una educació dirigida al coneixement a un aprenentatge basat en competències, els components de les quals són el saber, saber fer, saber estar, voler fer i poder fer.²

Les competències clíniques del grau d'Infermeria són un tipus de competències específiques. L'adquisició de les competències no solament mostra la nota numèrica amb la qual aquesta assignatura ha estat superada, sinó que, a més, reflecteix que en el període pràctic l'estudiant ha adquirit totes les competències per tal de configurar-lo com a futur infermer o infermera. D'aquí es desprèn la gran importància que tenen les competències des del punt de vista d'infermeria i de les seves pràctiques clíniques.

7.2. Grups de competències

Les competències es distribueixen en: específiques, transversals comunes de la UB i transversals de la titulació.

Les competències de la titulació són les relacionades amb un àmbit o una titulació disciplinària concreta, orientades a la consecució d'un perfil curricular específic del graduat.

Es troben distribuïdes i configurades en tres grans blocs:

- Pràctica professional, ètica i legal
- Prestació i gestió de cures
- Desenvolupament professional

Les competències transversals o genèriques són necessàries per assolir una formació òptima per a l'exercici professional, però també per fomentar el pensament crític i la cultura de la llibertat i el pluralisme, i transmetre els valors cívics i socials propis d'una societat

1 P. PERRENOUD, «La formación de los docentes en el siglo XXI», *Revista de Tecnología*, vol. XIV, núm. 3, 2001, p. 503-523.

2 J. P. PONS i P. VILLACIERVOS MORENO, «El Espacio Europeo de Educación Superior y las tecnologías de la información y la comunicación. Percepciones y demanda del profesorado», *Revista de Educación*, núm. 337, 2005, p. 99-124.